

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ

Redacția:

06

Data:

20.09.2017

Pag. 1/15

FACULTATEA DE MEDICINĂ

PROGRAMUL DE STUDII

0913.1 ASISTENȚĂ MEDICALĂ GENERALĂ

CATEDRA DE ENDOCRINOLOGIE

APROBATĂ

la ședința Comisiei de asigurare a calității și
evaluării curriculare Facultatea de Medicină

Proces verbal nr. ____ din ____

Președinte, dr. hab.șt. med., conf. univ.

Suman Serghei _____

APROBATĂ

la ședința Consiliului Facultății de
Medicină I

Proces verbal nr. ____ din ____

Decanul Facultății dr.șt. med., conf. univ

Plăcintă Gh. _____

APROBATĂ

la ședința Catedrei de _____

Proces verbal nr. ____ din ____

Șef catedră dr.șt. med., conf. univ.

Vudu Lorina _____

CURRICULUM

DISCIPLINA ÎNGRIJIRI ÎN DIABET ȘI BOLI METABOLICE

Studii licență

Tipul cursului: **Disciplină obligatorie**

Chișinău, 2018

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ

Redacția:	06
Data:	20.09.2017
Pag. 2/15	

I. PRELIMINARII

- Prezentarea generală a disciplinei: locul și rolul disciplinei în formarea competențelor specifice ale programului de formare profesională / specialității

Disciplina **Îngrijiri în diabet, boli metabolice și endocrine** este una din disciplinele obligatorii în pregătirea universitară a beneficiarilor. **Îngrijiri în diabet, boli metabolice și endocrine** reprezintă terenul propice pentru integrarea și implementarea cunoștințelor fundamentale (anatomie, fiziologie umană, biochimie, fiziopatologie etc.) în practica clinică, precum și interrelația cu alte discipline medicale (neurologie, psihiatrie, cardiologie, gastrologie, ginekologie etc).

În cadrul acestei discipline, de rând cu studierea etiologiei, patogeniei, manifestărilor clinice, evoluției, tratamentului și profilaxiei bolilor endocrine, viitorul specialist însușește deprinderi practice de investigare a bolnavului și de apreciere a rezultatelor obținute, de profilaxie, monitorizare, îngrijire în diferite patologii endocrine.

Un rol deosebit îi revine disciplinei ei în formarea bazelor raționamentului clinic, care va asigura un diagnostic corect, monitorizare, îngrijire, tratament adecvat, precum și soluționarea situațiilor de urgență din cadrul bolilor metabolice și endocrine.

- Misiunea curriculumului (scopul) în formarea profesională
In cadrul cursului si lucrarilor practice de **Îngrijiri în diabet, boli metabolice și endocrine** se urmărește dobândirea unor noțiuni legate de bolile metabolice și endocrine, privind etiopatogenia, fiziopatologia, tabloul clinic, principiile și mijloacele de investigație necesare diagnosticului pozitiv și diferential si mai ales cunostinte referitoare la nursing-ul specific a pacientului diagnosticat cu o boală metabolică, endocrină. Să fie capabil să examineze pacientul endocrin și se formuleze diagnosticul nursei.
- Limba de predare a disciplinei: română.
Beneficiari: studenții anului III, facultatea MEDICINĂ Nr. 1, specialitatea **Îngrijiri în diabet, boli metabolice și endocrine**

II. ADMINISTRAREA DISCIPLINEI

Codul disciplinei		S.05.O.042	
Denumirea disciplinei		Îngrijiri în diabet și boli metabolice	
Responsabil (i) de disciplină		Vudu Lorina, dr. șt. med., conf. univ. Caradja Gheorghe, dr. șt. med., conf. univ.	
Anul	III	Semestrul	V
Numărul de ore total, inclusiv:			120
Curs	20	Lucrări practice	20
Seminare	20	Lucrul individual	60
Stagiu clinic (total ore)			-
Forma de evaluare	E	Numărul de credite	4

III. OBIECTIVELE DE FORMARE ÎN CADRUL DISCIPLINEI

La finele studierii disciplinei studentul va fi capabil:

la nivel de cunoaștere și înțelegere:

- să cunoască structura sistemului endocrin, funcțiile fiziologice glandelor endocrine;
- să recunoască afecțiunile endocrine și metabolice la pacienți;
- să cunoască și să utilizeze adecvat noțiunile specifice specialității **Îngrijiri în diabet, boli metabolice și endocrine**;
- să cunoască particularitățile debutului și evoluției diverselor afecțiuni ale sistemului endocrin;

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ

Redacția:

06

Data:

20.09.2017

Pag. 3/15

- să cunoască metodologia și particularitățile examinării pacienților cu diverse afecțiuni endocrine;
- să cunoască metodele contemporane de investigație (urgente și programate) a patologiilor endocrine;
- să elaboreze diagnosticul de nursing și planul individualizat de îngrijiri în diverse situații patologice endocrine
- să cunoască metodele contemporane de tratament ale bolilor endocrine;
- să cunoască metodele de profilaxie a patologiilor cronice și acute ale organelor sistemului endocrin.

la nivel de aplicare:

- aplicarea cunoștințelor teoretice în practica activității profesionale și sociale;
- colectarea și estimarea corectă a acuzelor și datelor de anamneză;
- examinarea corectă a pacienților cu diferite afecțiuni endocrine;
- să efectueze procedeele terapeutice adecvate pentru realizarea diagnosticului de nursing și planului individualizat de îngrijiri în diverse situații patologice endocrine, precum și aplicarea procedurilor prescrise de medic, în limitele competențelor, inclusiv acordarea asistenței medicale de urgență;
- să planifice, coordoneze, efectueze și să evalueze activitățile de promovare a sănătății și a măsurilor profilactice pentru îmbunătățirea sănătății sistemului endocrin la nivel individual și comunitar;
- să colaboreze eficient cu alți profesioniști din domeniul ocrotirii sănătății și să asigure calitatea serviciilor medicale în relație cu manoperele, procedeele și tratamentele asociate, bazate pe cele mai bune dovezi disponibile;
- îndeplinirea și redactarea documentelor medicale;
- să participe la educația medicală continuă prin aplicarea principiilor de învățare pe tot parcursul vieții și îmbunătățirea calității îngrijirilor de sănătate.

la nivel de integrare:

- aprecierea importanței îngrijirii în diabet, boli metabolice și endocrine în contextul asistenței generale și integrării cu disciplinele conexe medicale;
- aprecierea evoluției proceselor fiziologice, etiologiei și fiziopatologiei proceselor patologice endocrine ale adultului și copilului;
- dezvoltarea în continuare a raționamentului clinic, având la bază principiile de diagnostic clinic, diagnostic diferențial al diverselor forme nozologice și tratament individualizat;
- abordarea creativă a problemelor endocrine;
- deducerea interrelației între endocrinologie și alte discipline medicale (medicină internă, fiziologie, oncologie, farmacologie clinică, chirurgie etc.);
- aptitudinea de a evalua și autoevalua obiectiv cunoștințele în domeniu;
- consolidarea cunoștințelor și acumularea experienței de diagnostic, diagnostic diferențial și tratament în endocrinologie;
- aptitudinea de a însuși noile realizări în specialitatea Îngrijiri în diabet, boli metabolice și endocrine.
- să aprecieze importanța maladiilor endocrine în contextul Medicinii.

IV. CONDIȚIONĂRI ȘI EXIGENȚE PREALABILE

Studentul anului III care începe studierea disciplinei de **Îngrijiri în diabet, boli metabolice și endocrine** necesită următoarele:

- cunoașterea limbii de predare;
- utilizarea diferitor elemente semiotice (limbaj științific, limbaj grafic și computerizat)

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ

Redacția:

06

Data:

20.09.2017

Pag. 4/15

- cunoștințe de la disciplinele preclinice și clinice studiate anterior (anatomie, anatomie patologică și histologie, fiziologie normală și patologică, biochimie, farmacologie, semiologie medicală și chirurgicală, etc.)
- competențe digitale (utilizarea internetului, procesarea documentelor, prezentărilor);
- abilitatea de comunicare și lucru în echipă;
- calități – toleranță, compasiune, autonomie.

V. TEMATICA ȘI REPARTIZAREA ORIENTATIVĂ A ORELOR

Cursuri (prelegeri), lucrări practice/ lucrări de laborator/seminare și lucru individual

Nr. d/o	TEMA	Numărul de ore		
		P	L/P	L/I
1.	Noțiuni fundamentale în endocrinologie. Definiția sistemului endocrin. Clasificarea hormonilor. Complexul hormon – receptor. Rolul sistemului endocrin în creștere și dezvoltare, metabolismele intermediare, reproducere, comportament. Sistemul hipotalamo-neurohipofizar. Diabetul insipid și sindromul de secreție inadecvată de ADH. Foaia de observație în endocrinologie. Întocmirea foii de observație a bolnavului. Rolul asistentei medicale în examinarea și urmărirea pacientului endocrin. Hormonii hipotalamici – utilizarea practică în explorarea axelor endocrine. Rolul asistentelor medicale în realizarea testelor diagnostice în endocrinologie. Nevoi fundamentale ale bolnavilor cu sindroame hipotalamice. Aplicații practice la patul bolnavului.	2	2	6
2.	Adenohipofiza – morfologie, fiziologie, explorare morfofuncțională. Sindromul tumoral hipofizar. Tumori hipofizare clinic funcționale și clinic nefuncționale. Acromegalia. Prolactinomul și alte stări hiperprolactinemice. Insuficiența hipofizară la adult și copil. Aspecte patologice practice ale sindroamelor hipotalamo-hipofizare. Disfuncțiile hipotalamice congenitale. Sindromul tumoral hipofizar – neurologic, imagistic, oftalmologic și endocrin. Particularități de îngrijire ale pacienților cu tumori hipofizare. Insuficiența hipofizară: particularitățile practice ale diagnosticului și terapiei. Tehnica de efectuare a morfogramei. Rolul asistentelor medicale în urmărirea în teritoriu a cazurilor de copii cu deficit de hormon de creștere, aprecierea ratei de creștere, nutriției, efectelor secundare ale tratamentului.	2	2	6
3.	Tiroida. Aspecte fiziologice. Reglarea funcției tiroidiene. Sindromul tireotoxic: boala Basedow Graves, autonomiile funcționale tiroidiene, hipertiroidia indusă de iod. Gușa endemică și sporadică. Explorarea axului tiroidian. Rolul asistentelor medicale în realizarea testelor diagnostice în patologia tiroidiană. Sindromul tireotoxic - aspecte practice de diagnostic pozitiv și diferențial, atitudinea terapeutică. Gușa endemică. Pregătirea și asistarea medicului practician în efectuarea examenului ecografic al tiroidei și a puncției cu ac fin. Consilierea familiilor asupra necesității unui aport optim de iod și depistarea activă a patologiei legate de deficitul de iod.	2	2	6
4.	Hipotiroidia la nou-născut, copil, adult, vârstnic. Îngrijirea pacientului cu hipotiroidie. Tiroiditele acute, subacute și cronice (Tiroidita cronică limfocitară autoimună Hashimoto). Tumori tiroidiene benigne. Cancerul tiroidian. Hipotiroidia, prezentare clinică în funcție de vârstă. Tiroidite aspectele practice de diagnostic pozitiv și diferențial, atitudinea terapeutică. Rolul asistentelor medicale în urmărirea în teren a cazurilor de hipotiroidie, tirotxicoze tratate, consilierea asupra potențialelor efecte secundare ale tratamentelor. Urmărirea în teren a cazurilor de hipotiroidie, hipertiroidie și sarcină. Atitudinea diagnostică în nodulul tiroidian. Rolul asistentei medicale în monitorizarea pacientului cu cancer tiroidian.	2	2	6
5.	Paratiroidele și reglarea metabolismului fosfo-calcic. Hipoparatiroidismul. Hiperparatiroidismul. Osteoporoza. Hipoparatiroidismul și stările de hipocalcemie. Spasmofilia. Hiperparatiroidismul și	2	2	6

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ

Redacția:**06****Data:****20.09.2017****Pag. 5/15**

Nr. d/o	TEMA	Numărul de ore		
		P	L/P	L/I
	hipercalcemia. Prezentare de cazuri clinice. Teste de hiperexcitabilitate neuromusculară. Tratamentul de urgență a crizei de tetanie. Rolul asistentei medicale în monitorizarea persoanelor cu perturbări ale metabolismului fosfo-calcic.			
6.	Diabetul zaharat: definiție, clasificarea, simptome, criteriile diagnosticului de laborator, criteriile unui control metabolic bun. Complicațiile acute ale diabetului zaharat (fiziopatologie, diagnostic, tratament): hipoglicemia, cetoza, cetoacidoza diabetică, coma hiperglicemică hiperosmolară. Abordarea clinică a pacientului diabetic. Îngrijiri particulare ale pacienților diabetici. Identificarea și tratarea complicațiilor acute.	2	2	6
7.	Complicațiile cronice ale diabetului zaharat (macroangiopatii, microangiopatii): criterii de diagnostic, managementul complicațiilor cronice ale DZ. Tratamentul DZ tip 1 (mijloace terapeutice, metode, strategii practice, efecte secundare). Tratamentul DZ 2 (medicația antidiabetică orală, strategii terapeutice, insulinoterapia în DZ tip 2). Identificarea și tratarea complicațiilor cronice. Optimizarea stilului de viață. Elaborarea dietei pentru pacient diabetic. Insulinoterapia: produse comerciale, tehnica administrării insulinei, indicații, efecte secundare. Medicația antidiabetică noninsulinică: principii de tratament, tipuri de medicație, indicații, contraindicații, metode de administrare, interferențe medicamentoase, efecte secundare.	2	2	6
8.	Glandele suprarenale. Corticosuprarenalele. Boala și sindromul Cushing. Hiperplazia congenitală ale suprarenalelor. Insuficiența corticosuprarenală cronică și criza addisoniană. Medulosuprarenalele. Feocromocitomul. Hiperaldosteronismul primar. Rolul asistentei medicale în monitorizarea și îngrijirea persoanelor cu HTA endocrină. Sindromul și boala Cushing – aspecte clinice și paraclinice, metodele de diagnostic. Hiperplazia congenitală ale suprarenalelor – aspecte practice de diagnostic și tratament. Insuficiența corticosuprarenală. Feocromocitomul și paragangliomul. Prezentare de cazuri clinice. Rolul asistentei medicale în monitorizarea persoanelor cu insuficiența corticosuprarenală cronică, în urmărirea ratei de creștere a copiilor tratați pentru hiperplazia congenitală ale suprarenalelor, în monitorizarea pacienților cu s-m Cushing, HTA endocrină. Tehnici de recoltare a produselor biologice pentru investigații bazale și teste aplicabile hiperkortisolismului.	2	2	6
9.	Obezitatea. Sindromul metabolic. Aspecte etiopatogenice. Tulburări de metabolism ale acidului uric. Dislipidemiile. Atitudinea terapeutică. Metode practice de apreciere a obezității. Sindromul metabolic. Diagnosticul, tratamentul și îngrijirea pacientului cu tulburări de metabolism și nutriție: obezitate, malnutriție, hiperuricemie, avitaminozele.	2	2	6
10.	Gonadele. Pubertatea normală și patologică. Hipogonadismele masculine și feminine. Sindromul Turner. Sindromul Klinefelter. Criptorhidia. Ginecomastia. Andropauza. Amenoreea primară și secundară. Sindromul ovarelor polichistice. Menopauza. Sexualizarea normală și patologică. Stadiile pubertății. Hipogonadismele masculine. Criptorhidia. Ginecomastia. Amenoreea primară și secundară. SOP. Menopauza. Rolul asistentei medicale în consilierea și monitorizarea persoanelor cu tulburări gonadice, inclusiv în depistarea în teren a cazurilor de testicul necoborât congenital, în urmărirea dezvoltării somato-sexuale în adolescență.	2	2	6
Total (suma orelor să corespundă cu rubrica administrarea disciplinei)		20	20	60

VI. OBIECTIVE DE REFERINȚĂ ȘI UNITĂȚI DE CONȚINUT

Obiective	Unități de conținut
Tema 1. Noțiuni fundamentale în endocrinologie. Definiția sistemului endocrin. Clasificarea hormonilor. Complexul hormon – receptor. Rolul sistemului endocrin în creștere și dezvoltare, metabolismele intermediare, reproducere, comportament. Sistemul hipotalamo-neurohipofizar. Diabetul insipid și sindromul de secreție	

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ

Redacția:**06****Data:****20.09.2017****Pag. 6/15**

Obiective	Unități de conținut
inadecvată de ADH.	
• Să posede cunoștințe temeinice de la obiectele precedente (<i>anatomie, fiziologie, histologie, fiziopatologie etc</i>)	1. Noțiuni fundamentale în endocrinologie. 2. Reglarea în sistemul endocrin. Rolul sistemului endocrin în creștere și dezvoltare, metabolismele intermediare, reproducere, comportament. 3. Organizarea generală a sistemului endocrin (glandele endocrine, hormonii, receptorii hormonal). 4. Hipotalamusul: structura. Hormonii hipotalamici: structura, acțiuni.
• Să definească	1. Noțiunile de diabet insipid și sindromul de secreție inadecvată de ADH
• Să posede cunoștințe teoretice despre	1. Etiologia, patogenia și manifestările clinice ale diabetului insipid și sindromului secreției inadecvate de ADH
• Să aplice abilitățile practice și teoretice	1. În întocmirea foi de observație a bolnavului. 2. În efectuarea probelor funcționale de diagnostic ale diabetului insipid și sindromului secreției inadecvate de ADH 3. Interpretarea rezultatelor probelor cu restricție hidrică, testului cu vasopresin 4. Elaborarea unui plan de tratament al pacienților în cauză
• Să integreze cunoștințele	1. În aspectul îngrijirii patologiilor hipotalamo-neurohipofizare
Tema 2. Adenohipofiza – morfologie, fiziologie, explorare morfofuncțională. Sindromul tumoral hipofizar. Tumori hipofizare clinic funcționale și clinic nefuncționale. Acromegalia. Prolactinomul și alte stări hiperprolactinemice. Insuficiența hipofizară la adult și copil.	
• Să posede cunoștințe temeinice de la obiectele precedente (<i>fiziologie, histologie etc</i>)	1. Hormonii adenohipofizari: structura, acțiuni, reglare.
• Să definească	1. Noțiunile de tumori hipofizare clinic funcționale și clinic nefuncționale 2. Noțiunea de sindrom tumoral 3. Noțiunea de acromegalie, gigantism, prolactinomul 4. Noțiunile de insuficiența hipofizară la copil și adult
• Să posede cunoștințe teoretice despre	1. Explorarea axelor endocrine – metode contemporane de diagnostic. 2. Etiologia, patogenia și manifestările clinice ale patologiilor adenohipofizare: acromegalie, gigantism, prolactinom, insuficiența adenohipofizara a adultului și copilului
• Să aplice abilitățile practice și teoretice	1. În examenul clinic al pacientului 2. În efectuarea probelor funcționale de diagnostic: testul de supresie cu glucoza, testul cu insulina, testul cu arginină, testul cu metoclopramid, test cu synacthen 3. Interpretarea rezultatelor testelor funcționale și investigațiilor imagistice 4. Aprecierea ratei de creștere, nutriției copiilor cu insuficiența hormonului somatotrop pe fondal de tratament. 5. Elaborarea unui plan de îngrijire al pacienților în cauză
• Să integreze cunoștințele	1. În aspectul diagnosticului, monitorizării, îngrijirii patologiilor hipotalamo-adenohipofizare.
Tema 3. Tiroida. Aspecte fiziologice. Reglarea funcției tiroidiene. Sindromul tireotoxic: boala BasedowGraves, autonomiile funcționale tiroidiene, hipertiroidia indusă de iod. Gușa endemică și sporadică. Explorarea axului tiroidian.	
• Să posede cunoștințe temeinice de la obiectele precedente (<i>anatomie,</i>	1. Hormonii tiroidieni iodați: biosinteza, acțiuni, reglare. Explorarea axului hipotalamo-hipofizo-tiroidian.

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ

Redacția:**06****Data:****20.09.2017****Pag. 7/15**

Obiective	Unități de conținut
<i>fiziologie, histologie, fiziopatologie etc)</i>	
• Să definească	1. Noțiunile de boli determinate de deficitul de iod 2. Noțiunea de tireotxicoză 3. Noțiunile de gușa difuză toxică (Boala Graves Basedow) 4. Noțiunea de adenom tireotoxic și gușa multinodulară toxică
• Să posede cunoștințe teoretice despre	1. Explorarea axului hipotalamo-hipofizo-tiroidian – metodele contemporane de diagnostic (dozări hormonale, USG glandei tiroide, scintigrafie și biopsia cu ac fin). 2. Etiologia, patogenia și manifestările clinice ale patologiilor tiroidiene: boli determinate de deficitul de iod și patologiile manifestate prin tireotxicoză (Boala Graves Basedow, gușa multinodulară toxică, adenomul tireotoxic)
• Să aplice abilitățile practice și teoretice	1. În palparea glandei tiroide și interpretarea modificărilor acestora 2. Interpretarea rezultatelor dozarilor hormonale și investigațiilor imagistice contemporane folosite pentru diagnosticul patologiilor tiroidiene cu tireotxicoză 3. Elaborarea unui plan de îngrijire pacienților cu tirotoxicoză. 4. Pregătirea și asistarea medicului practician în efectuarea examenului ecografic al tiroidei și a puncției cu ac fin. 5. Elaborarea planului de profilaxie a maladiilor cu deficit de iod, depistarea activă a patologiei legate de deficitul de iod.
• Să integreze cunoștințele	1. În aspectul îngrijirii persoanelor cu patologii manifestate prin tirotoxicoză, insuficiența de iod, elaborarea planului de profilaxia patologiilor iododeficientare.
Tema 4. Hipotiroidia la nou-născut, copil, adult, vârstnic. Îngrijirea pacientului cu hipotiroidie. Tiroiditele acute, subacute și cronice (Tiroidita cronică limfocitară autoimună Hashimoto). Tumorile tiroidiene benigne. Cancerul tiroidian.	
• Să definească	1. Noțiunile de hipotiroidie 2. Noțiunea de tiroidită și clasificarea acestora 3. Noțiunile de gusa nodulară, tumorile tiroidiene și cancer tiroidian
• Să posede cunoștințe teoretice despre	1. Etiologia, patogenia și manifestările clinice ale patologiilor tiroidiene manifestate prin hipotiroidie. 2. Metodele contemporane de diagnostic și tratament
• Să aplice abilitățile practice și teoretice	1. În palparea glandei tiroide și interpretarea modificărilor acestora 2. Interpretarea rezultatelor dozarilor hormonale și investigațiilor imagistice în cadrul hipotiroidiei, tiroiditelor, gusii nodulare și cancerului tiroidian. 3. Monitorizarea cazurilor de hipotiroidie, hipertiroidie și sarcina, pacientului cu cancer tiroidian 4. Elaborarea unui plan de îngrijire al pacienților în cauză
• Să integreze cunoștințele	1. În aspectul îngrijirii persoanelor cu hipotiroidie, tiroiditele, nodulii tiroidieni, cancer tiroidian.
Tema 5. Paratiroidele și reglarea metabolismului fosfo-calcic. Hipoparatiroidismul. Hiperparatiroidismul. Osteoporoza.	
• Să posede cunoștințe temeinice de la obiectele precedente (<i>anatomie, fiziologie, histologie, fiziopatologie etc)</i>	1. Anatomia și structura glandelor paratiroide 2. Hormonii care influențează metabolismul fosfo-calcic – parathormonul și calcitonina, vitamina D – structura, sinteza, efectele biologice ale acestora 3. Mecanismele de reglare a homeostaziei calciului în organism

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ

Redacția:**06****Data:****20.09.2017****Pag. 8/15**

Obiective	Unități de conținut
• Să definească	1. Noțiunile de hipoparatiroidie și clasificarea acesteia 2. Noțiunea de hiperparatiroidie și clasificarea acesteia 3. Noțiunea de osteoporoză
• Să posede cunoștințe teoretice despre	1. Etiologia, patogenia și manifestările clinice ale hipoparatiroidiei și hiperparatiroidiei. 2. Metodele contemporane de diagnostic și tratament în afecțiunile paratiroidiei
• Să aplice abilitățile practice și teoretice	1. La examinarea pacientului cu suspiciuni de patologii ale paratiroidelor 2. În interpretarea rezultatelor dozărilor hormonale și investigațiilor imagistice în cadrul hipoparatiroidiei și hiperparatiroidiei. 3. Elaborarea unui plan de tratament al pacienților în cauză, inclusiv tratamentul de urgență a crizei de tetanie.
• Să integreze cunoștințele	4. În aspectul îngrijirii persoanelor cu patologii ale metabolismului fosfo-calcic.
Tema 6. Diabetul zaharat: definiție, clasificarea, simptome, criteriile diagnosticului de laborator, criteriile unui control metabolic bun. Complicațiile acute ale diabetului zaharat (fiziopatologie, diagnostic, tratament): hipoglicemia, cetoza cetoacidoza diabetică, coma hiperglicemică hiperosmolară. Abordarea clinică a pacientului diabetic. Îngrijiri particulare ale pacienților diabetici. Identificarea și tratarea complicațiilor acute.	
• Să posede cunoștințe temeinice de la obiectele precedente (anatomie, fiziologie, histologie, fiziopatologie etc)	1. Structura pancreasului. Rolul pancreasului endocrin 2. Hormonii secretați de către pancreas – efectele biologice ale acestora. 3. Mecanisme și principii de reglare a homeostazei glucozei în organismul uman
• Să definească	1. Noțiunile de diabet zaharat și clasificarea internațională a acestuia
• Să posede cunoștințe teoretice despre	1. Etiologia, patogenia și manifestările clinice ale diabetului zaharat. 2. Factorii de risc pentru apariția diabetului zaharat 3. Criteriile de diagnostic ale diabetului zaharat 4. Manifestările clinice și paraclinice complicațiilor acute ale DZ: hipoglicemie, chetoacidoză, coma hiperosmolară 5. Tratamentul complicațiilor acute.
• Să aplice abilitățile practice și teoretice	1. În examinarea pacientului cu diabet zaharat 2. În efectuarea testului de toleranță la glucoză (TOTG) 3. Interpretarea rezultatelor TOTG și stabilirea diagnosticului a diferitor categorii de dereglarea a metabolismului glucidic 4. În instruirea pacientului/familiei pentru autoobservare și autoîngrijire, evaluarea efectelor și beneficiilor aplicării planului terapeutic 5. În examinarea pacientului cu complicațiile acute ale diabetului zaharat.
• Să integreze cunoștințele	1. În îngrijirii persoanelor cu diabet zaharat, deasemenea depistarea factorilor de risc și screeningul precoce ale diabetului zaharat, îngrijirea complicațiilor acute ale DZ.
Tema 7. Complicațiile cronice ale diabetului zaharat (macroangiopatii, microangiopatii): criterii de diagnostic, managementul complicațiilor cronice ale DZ. Tratamentul DZ tip 1 (mijloace terapeutice, metode, strategii practice, efecte secundare). Tratamentul DZ tip 2 (medicația antidiabetică orală, strategii terapeutice, insulinoterapia în DZ tip 2).	
• Să definească	1. Noțiunile de complicații cronice și clasificarea acestora 2. Noțiunile de necesar caloric și unitate de pâine
• Să posede cunoștințe teoretice despre	1. Mecanismele patogenice ale complicațiilor cronice micro și macrovasculare

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ

Redacția:**06****Data:****20.09.2017****Pag. 9/15**

Obiective	Unități de conținut
	3. Manifestările clinice ale complicațiilor cronice 4. Metodele contemporane de screening și diagnostic ale complicațiilor cronice 5. Principiile de tratament ale complicațiilor cronice 6. Principiile modului sănătos de viață 7. Particularitățile regimului alimentar în cadrul diabetului zaharat de tip 1 și tip 2 8. Preparatele de insulină – curba de acțiune, indicații, contraindicații și regim de tratament 9. Preparatele antidiabetice noninsulinice – grupele de preparate, mecanismul de acțiune, reacții adverse și precauții 10. Tratamentul DZ tip 1 și tip 2
• Să aplice abilitățile practice și teoretice	1. Examenul pacientului diabetic cu complicații cronice 2. În examinarea piciorului diabetic – componenta vasculară (aprecierea pulsației periferice) și componentei neurologice (aprecierea diferitor tipuri de sensibilitate), îngrijirea lui. 3. Interpretarea diferitor investigații de laborator și instrumentale în vederea confirmării corecte a stadiului diferitor complicații cronice 4. Efectuarea injecției cu insulină, determinarea glicemiei cu glucometru și evidența rezultatelor, a dozelor de insulină. 5. Întocmirea meniului cu respectarea cantității de carbohidrați, cântărirea sau aprecierea folosind alte echivalențe pentru o porție, repartizarea pe mese, respectarea orarului meselor și a ritmului de administrare a insulinei și ADO. 6. Întocmirea planului pentru schimbarea stilului de viață și creșterea compliancei la tratament a pacientului cu DZ tip 1 și 2
• Să integreze cunoștințele	1. În aspectul îngrijirii persoanelor cu complicațiile cronice ale DZ și compliancei la tratament.
Tema 8. Glandele suprarenale. Corticosuprarenalele. Sindromul Cushing. Sindromul de hiperplazie congenitală ale suprarenalelor. Insuficiența corticosuprarenală cronică și criza Addisoniană. Medulosuprarenalele. Feocromocitomul. Hiperaldosteronismul primar. Rolul asistentei medicale în monitorizarea și îngrijirea persoanelor cu hipertensiune endocrină.	
• Să definească	1. Noțiunile de boala și sindrom Cushing 2. Noțiunea de boala Addison și hiperplazie congenitală a suprarenalelor 3. Noțiunea de hiperaldosteronism primar și feocromocitom
• Să posede cunoștințe teoretice despre	1. Structura glandelor suprarenale. 2. Corticosuprarenala – hormonii – sinteza, mecanism de reglare, efecte biologice 3. Medulosuprarenala – acțiunile catecolaminelor 4. Etiologia, patogenia și manifestările clinice ale patologiilor glandelor suprarenale. 5. Metodele contemporane de diagnostic și tratament ale afecțiunilor glandei suprarenale 6. Îngrijirea persoanelor cu maladiile cortexului și medulei suprarenale.
• Să aplice abilitățile practice și teoretice	1. În examinarea clinică a pacienților cu patologii a suprarenalelor 2. Efectuarea testelor funcționale (test cu dexametazon, synacthen, etc) și interpretarea rezultatelor acestora 3. Interpretarea rezultatelor dozarilor hormonale și investigațiilor imagistice în cadrul patologiei glandelor suprarenale. 4. În monitorizarea persoanelor cu insuficiența corticosuprarenală cronică, în urmărirea ratei de creștere a copiilor tratați pentru hiperplazia congenitală ale suprarenalelor, în monitorizarea pacienților cu s-m

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ

Redacția:**06****Data:****20.09.2017****Pag. 10/15**

Obiective	Unități de conținut
	Cușing, HTA endocrină. 5. Elaborarea unui plan de îngrijire al pacienților în cauză
Tema 9. Obezitatea. Sindromul metabolic. Aspecte etiopatogenice. Tulburări de metabolism ale acidului uric, Dislipidemiile, avitaminozele. Atitudinea terapeutică.	
• Să posede cunoștințe temeinice de la obiectele precedente (anatomie, fiziologie, histologie, fiziopatologie etc)	1. Mecanismele patogenetice ale obezității 2. Factorii de risc ai obezității 3. Complicațiile obezității
• Să definească	1. Noțiunea de obezitate, sindrom metabolic 2. Noțiunea de dislipidemii 3. Noțiunea de avitaminoze
• Să posede cunoștințe teoretice despre	1. Patogenia obezității 4. Factorii de risc ai obezității 2. Manifestările clinice, metode de investigare a persoanei cu obezitate.
• Să aplice abilitățile practice și teoretice	1. În examinarea clinică a pacienților cu obezitate 2. Interpretarea rezultatelor dozarilor hormonale, biochimice și investigațiilor imagistice în cadrul obezității. 3. Elaborarea unui regim sănătos de viață, unei diete hipocalorice 4. Elaborarea unui plan de tratament al pacienților în cauză
• Să integreze cunoștințele	1. În aspectul diagnosticului diferențial, profilaxiei și îngrijirii persoanelor cu obezitate, dislipidemii, alte dereglări metabolice.
Tema 10. Gonadele. Pubertatea normală și patologică. Hipogonadismele masculine și feminine. Sindromul Turner. Sindromul Klinefelter. Criptorhidia. Ginecomastia. Andropauza. Amenoreea primară și secundară. Sindromul ovarelor polichistice. Menopauza.	
• Să posede cunoștințe temeinice de la obiectele precedente (anatomie, fiziologie, histologie, fiziopatologie etc)	1. Structura glandelor sexuale feminine și masculine 2. Hormonii sexuali – secreția și efectele biologice ale acestora 3. Principiile de reglare a secreției hormonilor sexuali
• Să definească	1. Noțiunile de hipogonadism și clasificarea acestuia 2. Noțiunea de disginezii gonadice 3. Noțiunea de sindrom ovarului polichistic 4. Noțiunile de menopauza și andropauza
• Să posede cunoștințe teoretice despre	1. Etiologia, patogenia și manifestările clinice ale patologiilor glandelor sexuale la bărbați și femei. 2. Metodele contemporane de diagnostic și tratament
• Să aplice abilitățile practice și teoretice	1. În examenul clinic al pacienților cu patologie a glandelor sexuale la bărbați și femei 2. Interpretarea rezultatelor dozarilor hormonale și investigațiilor imagistice în cadrul hipogonadismului, disgineziilor gonadice, SOP, menopauza 3. Monitorizarea persoanelor aflate sub tratamentul de substituție 4. Consilierea și monitorizarea persoanelor cu tulburări gonadice, inclusiv în depistarea în teren a cazurilor de testicul necoborât congenital, în urmărirea dezvoltării somato-sexuale în adolescență. 5. Elaborarea unui plan de îngrijire al pacienților în cauză
• Să integreze cunoștințele	6. În aspectul monitorizării, îngrijirii persoanelor în cauză.

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ

Redacția:

06

Data:

20.09.2017

Pag. 11/15

VII. COMPETENȚE PROFESIONALE (SPECIFICE (CS) ȘI TRANSVERSALE (CT)) ȘI FINALITĂȚI DE STUDIU(din matrița planului de studii)

✓ Competențe profesionale (specifice) (CS)

- CP1. Cunoașterea adecvată a endocrinologiei ce stă la baza îngrijirilor în diabet, boli metabolice și endocrine, dobândirea de cunoștințe suficiente despre structura glandelor endocrine, funcțiile fiziologice și comportamentul organismului uman în diverse stări patologice endocrine.
- CP2. Identificarea factorilor de risc și aplicarea măsurilor de prevenire a bolilor endocrine.
- CP3. Identificarea stărilor de boală și să stabilească diagnosticul corect al afecțiunii
- CP4. Elaborarea unui diagnostic de îngrijire medicală și a planului individualizat de îngrijiri în diverse situații patologice endocrine și metabolice și efectuarea procedurilor terapeutice adecvate pentru realizarea acestuia, precum și aplicarea procedurilor prescrise de medic, în limitele competențelor, inclusiv acordarea asistenței medicale de urgență.
- CP5. Stabilirea nevoilor de îngrijire impuse de existența unor semne și simptome ale bolilor endocrine.
- CP6. Descrierea notiunilor privitoare la mijloacele terapeutice, la modul lor de acțiune, la indicațiile generale și la modul de administrare a tratamentelor.
- CP7. Planificarea, coordonarea, efectuarea și evaluarea activităților de promovare a sănătății și a măsurilor profilactice privind maladiile metabolice și endocrine pentru îmbunătățirea sănătății la nivel individual și comunitar.
- CP8. Colaborarea eficientă cu alți profesioniști din domeniul ocrotirii sănătății și asigurarea calității serviciilor medicale endocrine în relație cu manoperele, procedeele și tratamentele asociate, bazate pe cele mai bune dovezi disponibile.
- CP9. Participarea la educația medicală continuă prin aplicarea principiilor de învățare pe tot parcursul vieții și îmbunătățirea calității îngrijirilor în maladii endocrine și metabolice.

✓ Competențe transversale (CT)

- CT1. Identificarea rolurilor și responsabilităților într-o echipă pluridisciplinară și aplicarea de tehnici de relaționare și muncă eficientă în cadrul echipei și în relație cu pacientul
- CT2. Utilizarea eficientă a surselor informaționale și a resurselor de comunicare și formare profesională
- CT3. Elaborarea, tehnoredactarea și susținerea în limba română a unei lucrări de specialitate pe o temă actuală în domeniu, utilizând diverse surse și instrumente de informare.
- CT4. Autonomie și responsabilitate
 - Dobândirea de repere morale, formarea unor atitudini profesionale și civice care să permită studenților să fie corecți, onești, neconflictuali, cooperanți, înțelegători în fața suferinței, disponibili să ajute oamenii, interesați de dezvoltarea comunității
 - Să cunoască, să respecte și să contribuie la dezvoltarea valorilor morale și a eticii profesionale
 - Să învețe să recunoască o problemă atunci când se ivește și să ofere soluții responsabile pentru rezolvarea ei
- CT5. Interacțiune socială
 - Să cunoască și să aibă respect pentru diversitate și multiculturalitate
 - Să aibă sau să învețe să-și dezvolte abilitățile de lucru în echipă
 - Să comunice oral și în scris cerințele, modalitatea de lucru, rezultatele obținute, să se consulte cu echipa
 - Să se implice în acțiuni de voluntariat, să cunoască problemele esențiale ale comunității
- CT6. Dezvoltare personală și profesională
 - Să aibă deschidere către învățarea pe tot parcursul vieții

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ

Redacția:

06

Data:

20.09.2017

Pag. 12/15

- Să conștientizeze necesitatea studiului individual ca bază a autonomiei personale și a dezvoltării profesionale

- Să valorifice optim și creativ propriul potențial în activitățile colective

Să știe să utilizeze tehnologia informației și comunicării

✓ **Finalități de studiu**

Finalitățile disciplinei

La finalizarea studierii unității de curs studentul va fi capabil:

- Să cunoască noțiunile de bază în îngrijirea pacientului cu afecțiuni metabolice, endocrine
- Să cunoască particularitățile fundamentale ale bolilor endocrine.
- Va avea abilități tehnice: efectuarea punctiei venoase, perfuziei iv, injectiilor sc, id, im, iv, introducerea tubului naso-gastric, montarea sondei urinare la femei, efectuarea pansamentului simplu, efectuarea clismei evacuatorii, monitorizarea temperaturii, TA, ECG, observarea și descrierea montării cateterului venos central
- Va avea abilități paraclinice: efectuarea și interpretarea ECG, examenului sumar de urină, hemoleucogramei, markerilor tumorali, interpretarea rezultatelor biochimice, hormonale, interpretarea rezultatelor scrise ale ecografiei
- Va avea abilități privind asistența de urgență și primul ajutor calificat în identificarea și evaluarea urgențelor medicale endocrine, acordarea primului ajutor în caz de urgență medicală, acordarea suportului vital avansat
- Va avea abilități privind luarea deciziilor terapeutice: identificarea obiectivelor și priorităților terapeutice într-un context clinic concret, efectuarea de prescripții terapeutice complete la diverse categorii de pacienți, recunoașterea reacțiilor adverse medicamentoase, monitorizarea răspunsului terapeutic la medicamente
- Va avea abilități privind profilaxia bolilor și promovarea sănătății: educarea / consilierea pacientului privind factorii de risc comportamentali și modificarea acestora, acordarea sfatului minimal antifumat, evaluarea statusului ponderal al adultului, îndrumarea pacientului privind participarea la programele de prevenire și depistare precoce a îmbolnăvirilor, realizarea unui plan de profilaxie primară, secundară și terțiară într-o situație dată.
- Va avea abilități de comunicare: completarea anamnezei și examenului obiectiv, explicarea procedurilor diagnostice și terapeutice și obținerea consimțământului informat al pacientului, consemnarea evoluției pacientului în foaia de observație, comunicarea cu familia pacientului pentru recomandări și explicații, completarea de formulare de spital, prezentarea orală a unui caz
- Să fie capabil să implementeze cunoștințele acumulate în activitatea de cercetător.
- Să fie competent să utilizeze cunoștințele acumulate în cadrul procesului de studiu și integrarea cu alte discipline, prin consolidarea, îmbogățirea și implementarea în practica clinică.

VIII. LUCRUL INDIVIDUAL AL STUDENTULUI

Nr.	Produsul preconizat	Strategii de realizare	Criterii de evaluare	Termen de realizare
1.	Fișa de observație clinică	Examinarea complexă a pacientului și stabilirea diagnosticului preventiv. Elaborarea unui plan de investigații și tratament.	Abilitatea formulării concluziilor, corectitudinea completării fișei de observație și de indicație	Pina la finele modului
2.	Prezentarea cazurilor clinice ale maladiilor endocrine	Examinarea complexă a pacientului și stabilirea diagnosticului preventiv. Elaborarea unui plan de investigații și tratament. Studierea literaturii de specialitate în ceea ce privește cazul clinic	Abilitatea formulării concluziilor, corectitudinea planului de investigații cu argumentarea acestuia. Gradul de interes și elucidare a cazului clinic și a datelor de literatură.	Pina la finele modului

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ

Redacția:

06

Data:

20.09.2017

Pag. 13/15

3.	Pregătirea prezentarilor, posterelor cu diverse tematici	Selectarea temei de cercetare, stabilirea planului și termenului de realizare	Gradul de pătrundere în esența temei propuse, modul de argumentare și prezentare cu elemente de creativitate. Coerența expunerii și modul de prezentare	Finele modului
	Pregătirea posterelor cu materiale folosite pentru instruirea pacienților	Selectarea tematicii, prezentarea sub forma de poster	Elementele de creativitate, simplitatea expunerii materialului, gradul de informare și receptivitate a pacienților	Finele modului

IX. SUGESTII METODOLOGICE DE PREDARE-ÎNVĂȚARE-EVALUARE

• Metode de predare și învățare utilizate

Disciplina **Îngrijiri în diabet, boli metabolice și endocrine** este disciplină obligatorie și se predă în conformitate cu standardul clasic universitar: prelegeri, seminare și lucrări practice și lucrul individual. Cursul teoretic la prelegeri este ținut de titularii de curs.

La predarea Disciplinei **Îngrijiri în diabet, boli metabolice și endocrine** sunt folosite diferite metode și procedee didactice, orientate spre însușirea eficientă și atingerea obiectivelor procesului didactic, așa ca: prelegerea, lecția practică, explicația, dezbateră, problematizarea, simularea de situații clinice, metode de lucru în grup și individual, studiul bibliografiei.

Lecțiile practice sunt petrecute utilizând pe larg materialul clinic și ilustrativ divers.

În funcție de dinamica în timp a procesului de învățământ, se aplică diverse tipuri de ședințe de cursuri, așa ca: introductive, de bază, problematizat, aplicații, realizând obiectivul instructiv (informativ) - educativ (formativ), care se fundamentează pe așa caracteristici ca: mobilitatea, diversificarea, specializarea.

Lecțiile practice sunt preconizate:

- la patul bolnavilor, cu examinarea și discutarea pacienților tematici, cu interpretarea investigațiilor de laborator și paraclinice, elaborarea schemei de tratament
- implicarea beneficiarilor în prezentarea de cazuri clinice reprezentative, cu diverse boli endocrine
- petrecerea lecțiilor practice într-o manieră interactivă, prin abordarea strategiei didactice centrate pe învățare activă și inactivă: centrată pe beneficiar, comunicare mutidirecțională, cu formare de aptitudini, deprinderi, cu predominarea componentei formative.

Algoritmul lecției practice **Îngrijiri în diabet, boli metabolice și endocrine**: durata – 5 ore academice (225 min)

- Răspunsuri la întrebări la temă de către profesor – 10 – 15 min.
- Evaluarea cunoștințelor inițiale de bază – 15 – 20 min.
- Lucrul sinestător al studenților cu bolnavii aflați în curăție – 30 – 35 min.
- Discuția temei cu folosirea materialelor didactice și ilustrative – 60 min.
- Ilustrarea temei prin colecția de materiale ilustrative pe calculator (investigații hormonale și rezultatele testelor funcționale, clișee radiologice sau IRM). - 35 min.
- Continuarea discuției temei la patul bolnavului pe cazuri clinice concrete și pe baza problemelor tip de situație cu rezultatele investigațiilor de laborator și instrumentale. – 60 min
- Estimarea însușirii practice a temei, concluzii – 10 min.

• Strategii/tehnologii didactice aplicate (specifice disciplinei)

Expunerea, prelegerea interactivă, problematizarea, brainstorming, lucrul în grup, studiul individual, lucrul cu manualul și textul științific, dezbateră, rezolvarea cazurilor clinice, ascultarea interactivă.

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ

Redacția:

06

Data:

20.09.2017

Pag. 14/15

- Încercați să înțelegeți noțiunile – cheie, explicate de profesor, dar nu vă axați pe metodele de evaluare, învățați nu pentru a susține totalizările și a fi admiși la sesiune, dar pentru a obține cunoștințe pe care le veți folosi, mai apoi, la alte discipline.

- Cursul este destinat de a satisface nevoile studenților de formare și dezvoltare profesională, de aceea cereți profesorului, ca fiecare informație să fie argumentată prin exemple, aplicații, probleme teoretice și practice, acest fapt va asigura un mod activ de învățare. Dezvoltați metacogniția – dialog interior cu voi înșăși, aceasta vă va ajuta să construiți deprinderi de învățare, care vor permite să vă controlați formarea profesională.

- Folosiți diferite resurse nonverbale ca scheme, documente, experiențe, dispozitive, acestea susțin formarea competențelor profesionale, creați-vă sarcini de lucru, soluționarea cărora va avea consecințe reale.

- Utilizați diferite metode de angajare în lectura activă și resurse, care provoacă gândirea critică pentru a rezolva probleme de situație, acestea măresc capacitatea de sistematizare a studentului.

- „Încearcă să fii profesor”, explică colegului / colegilor momentele cheie din tema studiată, dă exemple proprii, explică momentele dificile, ascultă părerea lor. Abilitatea de a explica colegilor materialul îți va dezvolta capacitatea de gândire și exprimare.

- **Metode de evaluare** (inclusiv cu indicarea modalității de calcul a notei finale)

Evaluare curentă: control frontal sau/și individual prin

- (a) testări la 4 capitole de bază (patologia hipotalamo-hipofizară, afecțiunile tiroidei, diabetul zaharat și patologia suprarenalelor și gonadele),
- (b) prezentarea studiilor de caz clinic sau posterelor
- (c) prezentarea fișei de observație clinică a pacientului de la curăție

Evaluare finală

La examenul de promovare la disciplina **Îngrijiri în diabet, boli metabolice și endocrine** nu sunt admiși studenții care nu au susținut toate 4 totalizări, precum și studenții care nu au recuperat absențele de la lucrările practice.

Examenul la disciplina **Îngrijiri în diabet, boli metabolice și endocrine** (evaluarea sumară) este unul combinat, alcătuit din proba test-grilă (variante "Test Editor" IP USMF "Nicolae Testemițanu") și proba verbală și evaluarea deprinderilor practice. Proba test-grilă constă din variante a câte 100 teste fiecare din toate temele cursului de **Îngrijiri în diabet, boli metabolice și endocrine**, dintre care 40 de teste sunt compliment simplu, 60 de teste compliment multiplu. Studentul are la dispoziție în total 100 min pentru a răspunde la test. Proba se notează cu note de la 0 până la 10. Pentru examenul verbal studentul are la dispoziție 30 min pentru a se pregăti de răspuns. Proba se notează cu note de la 0 până la 10. Subiectele deprinderilor practice se aprobă la ședința catedrei și se aduc la cunoștința studenților cu cel puțin o lună până la sesiune.

Nota finală se va alcătui din nota medie (în urma efectuării a 4 totalizări) (cota parte 0,3), nota de la deprinderi practice (include lucrul individual + fișa de observație + examenul de la deprinderi practice) (cota parte 0,2), testarea (cota parte 0,2) și examen verbal final (cota parte 0,3).

Neprezentarea la examen fără motive întemeiate se înregistrează ca "absent" și se echivalează cu calificativul 0 (zero). Studentul are dreptul la 2 susțineri repetate ale examenului nepromovat.

Evaluarea cunoștințelor se apreciază cu note de la 10 la 1 fără zecimale, după cum urmează:

- Nota 10 sau "excelent" (echivalent ECTS - A) va fi acordată pentru însușirea 91-100% din material;
- Nota 9 sau "foarte bine" (echivalent ECTS - B) va fi acordat pentru însușirea 81-90% din material;
- Nota 8 sau "bine" (echivalent ECTS - C) va fi acordată pentru însușirea 71-80% din material;
- Notele 6 și 7 sau "satisfăcător" (echivalent ECTS - D) vor fi acordate pentru însușirea respectiv a 61-65% și 66-70% din material;

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ

Redacția:**06****Data:****20.09.2017****Pag. 15/15**

- Nota 5 sau “slab” (echivalent ECTS - E) va fi acordată pentru însușirea 51-60 din material;
- Notele 3 și 4 (echivalent ECTS - FX) vor fi acordate pentru a însușirea 31-40% și respectiv 41-50% din material;
- Notele 1 și 2 sau “nesatisfăcător” (echivalent ECTS - F) vor fi acordate pentru însușirea 0-30% din material.

Modalitatea de rotunjire a notelor la etapele de evaluare

Grila notelor intermediare (media anuală, notele de la etapele examenului)	Sistemul de notare național	Echivalent ECTS
1,00-3,00	2	F
3,01-4,99	4	FX
5,00	5	E
5,01-5,50	5,5	
5,51-6,0	6	
6,01-6,50	6,5	D
6,51-7,00	7	
7,01-7,50	7,5	C
7,51-8,00	8	
8,01-8,50	8,5	B
8,51-8,00	9	
9,01-9,50	9,5	A
9,51-10,0	10	

Nota medie anuală și notele tuturor etapelor de examinare finală (asistate la calculator, testare, răspuns oral) - toate vor fi exprimate în numere conform scalei de notare (vezi tabelul), iar nota finală obținută va fi exprimată în număr cu două zecimale, care va fi trecută în carnetul de note.

X. BIBLIOGRAFIA RECOMANDATĂ:

A. Obligatorie:

1. Endocrinologia clinica : curs de prelegeri / col. de aut : L. Zota, L. Alexeev, Gh. Garadja, ... ; red. st. : Z. Anestiadi. - Chisinau : Medicina, 2004. - 344 p.
2. Endocrinologie / I. Duncea, C. Ghervan, C. Georgescu, ...- Cluj-Napoca, 2011
3. Balabolkin M.I. Endocrinologie: Manual pentru medici cliniciști. - Ch.: Universitas, 1992

B. Suplimentară

1. Dumitrache C., Ranetti A. Endocrinologie. Imagini, clasificari, algoritme diagnostice. - București: Ed.Național, 2000
2. Hâncu N., Vereșiu I. Diabetul zaharat. Nutriția. Bolile metabolice: Manual clinic pentru medicina de familie. - Buc.: Ed.Național, 1999
3. Dumitru E.M. Endocrinologie.- Cluj-Napoca: Tipograf.UMF, 1996
4. Ionescu B., Dumitrache C. Tratamentul bolilor endocrine. - Buc.: Ed. Medicală, 1990